

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Podkupovanje

Kmetško gospodarstvo je dobro in trdno, če vsi, gospodar in njegovi posli, pošteno sodelujejo. Gospodar ukazuje, posli pa morajo zvesto in pošteno izvrševati gospodarjeve odredbe. Kjer pa tega ni in kjer hlapci in dekleta ne delajo zvesto in pošteno, temveč kradejo ali raznašajo blago v svoj prid, tam mora tudi najbolj trdna kmetija v nič. Nesrečen je gospodar, če takega početja ne opazi, do skrajnosti neumen pa je, če tako početje mirno gleda in mu ne napravi konec.

Tudi v državnem gospodarstvu je tako. Gospodarji — ti so polnopravni državljani — ukazujejo, osebje pa, ki je v državni (javni) službi, mora naredbe gospodarja (vladarja, naroda) spoštovati, mora se jim pokoriti in jih vestno in pošteno izvrševati. Kjer tega ni, mora državno gospodarstvo propasti z državo vred.

Naredbe državnega gospodarja so zakoni ali postave, postave pa so zapisane v paragrafi. Človeški jezik pa ima že to slabost, da ne pove in ne more povedati vselej tega čisto natančno, kar si je postavodajalec mislil takrat, ko je postavil delal. Odtod pa sledi možnost, da izvršujoči organ, ako le hoče, postavbo tolmači tudi drugače, če ima iz kakršnegakoli namena voljo za to, zlasti pa takrat, če v svoji službi ne išče koristi za skupnost, ampak — za sebe.

V človeško razumljivi nejasnosti postav leži eden glavnih vzrokov »korupcije«, ki v bistvu ni nič drugega kakor izkoriščanje takih nejasnosti v lastne sebične namene. Dogaja se pa tudi, da izvršilni organ — uradnik — obrača ta ali oni paragraf namenoma v lastno korist, da torej ne izvršuje volje postavodajalca v duhu po-

stave, ampak jo namenoma krši, samo da dobi za to kršitev v prilog tega ali onega nepoštenega državljanu nagrado v katerikoli obliki: ta sprejema denar (tajno seveda), drugi se da zapeljati na kriva pota z obljubo napredovanja v službi, tretjega premami dobra postranska služba pri kakšnem velikem podjetju. Oblike podkupnine so silno različne, a vse so enako nepošteno in umazane. Podkupnine pa so to, kar imenujemo »korupcije«.

Kaj bi rekel kmet svojemu hlapcu, ki bi mu delal konkurenco na svoj račun in po možnosti še za gospodarjeve denar? Kaj bi rekel hlapcu, ki bi gospodarjevo živino slabo redil, samo da prejme nagrado od gospodarjevega nasprotnika? Ali ga ne bi pri priči napodil?

Takih nepoštenih uslužbencev so imeli — in jih še imajo — v vseh državah dovolj; saj je rekel že makedonski kralj Filip 400 let pred Kristusom, da noben zid ni tako visok, da ga ne bi prelezal z zlatom natovorjen osel. Blesku zlata pa se je težko upirati. Zato pa imajo povsod zakone proti korupciji — proti podkupovanju in proti izkoriščanju javnih koristi v sebične namene — in tudi pri nas ga imamo. Zlo je samo v tem, da se ti zakoni le prereditokrat upoštevajo!

Zato pa mora biti glavna briga vsake vlade, da neizprosno zatira plevel korupcije in da se ne ustavi pri tem čiščenju pred nikomer. Naravnost želja vsake vlade mora biti, da vsak slučaj nepravilnosti pride do njenega znanja, a če za kakšen tak slučaj izve, potem je dolžnost, da z neizprosno in brezobzirno strogostjo napravi red, če noče sama tirati države v propast!

Zakon proti kartelom

Vlada je izdala, kakor smo že poročali, nekaj novih uredb gospodarskega značaja, a med temi se nam zdi najvažnejša uredba proti kartelom.

Kaj so karteli? Karteli so združenja obrtnih ali industrijskih podjetij, ki imajo namen preprečevati znižanje cen tega ali onega industrijskega blaga vsled svobodne konkurence. Karteli hočejo cene vsaj držati, če jih že ne morejo zviševati. V to svrhu določijo karteli za vsako podjetje določno količino izdelka in tudi kraj, kjer naj svoje izdelke brez skrbi pred konkurenco prodajajo. Če smatrajo za potrebno, produkcijo tudi omejijo, zato pa dvignejo cene tako, da noben član kartela ne trpi škode. Nekateri karteli imajo tudi posebne organizacije za skupno prodajo blaga. Karteli, v katerih je združena navadno tudi velika finančna moč, znajo večinoma s svojim časopisjem ali pa s svojimi zvezami v vplivnimi politikami doseči za svoje izdelke tudi visoko carinsko zaščito, da so njihovi dobički še večji. Račune plača seveda tisti, ki rabi in kupuje izdelke karteliranih podjetij, pri nas navadno in večinoma kmet.

Karteli so znali konzumente brez usmiljenja izkoriščati. Ne samo pri nas, ampak tudi dru-

god. Zato klic po posebnih zakonih proti kartelom ni ulihnil prej, dokler se niso razne države odločile odločno naslopati proti kartelom, zlasti pa proti možnosti neomejenega navijanja cen.

Mnogi so tudi zahtevali, naj se karteli popolnoma ukinejo. To pa na eni strani ni tako lahko mogoče, na drugi strani pa tudi ni potrebno. Možnost sporazumevanja v trgovskih poslih imajo podjetniki vedno in sporazumi, ki se nanašajo n. pr. na boljšo ureditev obratov itd., so lahko celo koristni. Preprečiti pa je treba na vsak način čezmerno navijanje cen in to je tu dosegljivo s primerno kontrolo. Naš novi zakon proti kartelom n. pr. določa, da bo v vsaki kartelirani organizaciji sedel vladni komisar, ki bo, sposoben in pošten, prav lahko izračunal, s kakšnimi dobički »dela« kartel, in če bo vlada smatrala, da so ti dobički ne le previsoki, ampak oderuški, bo lahko primerno nategnila davčni vijak, ali bo cene lahko maksimirala ali pa znižala zaščitno carino in spustila nad kartel tujo konkurenco. Sredstev bo imela torej po novem zakonu vsaka vlada dovolj, da doseže vsaj znosno znižanje cen karteliranih industrijskih produktov in da jih spravi vsaj nekoliko v

sklad s cenami kmetijskih proizvodov, da bi mogli dihati tudi kmet.

V novem zakonu vidimo mi važen in pomemben znak, da bodo odgovorni činitelji polagoma krenili v gospodarski politiki na novo pot. Doslej so narekovali našo gospodarsko politiko samo interesi veleindustrije in z njimi združenih velebank, kmetijski interesi pa so bili povsod in vedno zapostavljeni na korist industrije, čeprav vsako dele pri nas vé, da nismo in da tudi še nekaj stoletij ne bomo industrijska, ampak da smo in da bomo še dolgo kmetijska (agrarna) država. Na ta način je moralo priti v našem gospodarstvu do nevarnega trenja, ker smo industriji — večinoma tuji — na ljubo izgubili skoraj ves naš vnanji trg za naše kmetijske proizvode, da je ostal kmet brez denarja, na drugi strani pa so od nas zahtevali razni »jugo-industriji« pod varstvom visokih carin tako nečloveške cene za svoje blago, da je ostal kmet brez denarja in brez blaga. V tem je bistvo naše gospodarske krize, ki je ne moremo rešiti in je tudi ne bomo rešili drugače, kakor samo s tem, da postavimo vse naše gospodarstvo na realno, t. j. na agrarno podlago. Naša država je agrarna in zato moramo voditi le agrarno gospodarsko politiko, če hočemo gospodarsko obstati. Zato vidimo v novi zakonodaji skromen začetek nove politike.

Škoda vsled neurja v Beli Krajini

Kmetijski odsek banske uprave je prejel od sreskega načelnstva v Crnomlju kratko brzojavno poročilo o posledicah strahovite vremenske katastrofe, ki je poteklo nedeljo ob 11. dop. besnela nad Starim trgom ob Kolpi in njega okolico. Silovit orkan je pribesnel nad okolico od zapada ter je zavzel pas, širok 5 do 10 km. Orkan je od Starega trga naprej hrumel proti Metliki ter je tudi v metliškem srezu napravil po raznih kulturah, osobito po sadovnjakih in vinogradih ogromno škodo.

Brzojavka črnomaljskega sreskega načelnika veli, da so bili po tem neurju najhujše prizadeti naslednji kraji in vasi: Stari trg, Predgrad, So-deve, Dol, Jelenja vas, Paka, Deskova vas, Močile, Kot, Prelesje, Laze in Hlebi. V teh krajih so uničeni vsi poljski pridelki razen krompirja, in vinogradi do 100 odst., vsi sadovnjaki pa do 75 odst. Brzojavka dalje kratko navaja, da je orkan polomil drevje, da je trgjal strehe in da je nalive odplavil mnogo plodne zemlje. Komisije so ocenile po tej brzojavki škodo v omenjenih krajih na 2 milijona dinarjev.

Bela Krajina, ki do konca junija ni trpela po vremenskih katastrofah in so vse kulture kazale, da bodo kmetu bogato rodile, je od julija dalje utrpela že silno škodo po lokalnih nevihtah. Tako je julija metliški okraj imel na vinogradih in sadovnjakih blizu 1 milijona Din škode, zdaj pa je poleg črnomaljskega spet trpel ob neurju, ki je naravnost kruto pustošilo. Revna Bela Krajina spet zove na pomoč, saj bo sicer med prebivalstvom zavladovala lakota.

Veličasten kmetski praznik v Ormožu

**Pokret kmetske mladine osvaja deželo — 5000 glava množica
pozdravlja svojega bana**

Ptujski okraj še ni doživel tolikega slavlja, kakor ga je priredila preteklo nedeljo organizirana kmetska mladina v Ormožu. Proslava kmetskega dela, kmetskega trpljenja in s tem življenja sploh je tako globoko zajela dušo kmetskega prebivalstva, kakor doslej še nobena druga prireditev.

Na tisoče in tisoče ljudi se je zgrnilo z vseh krajev na travnik ponosnega kmeta Kralja v Pavlovcih in dalo duška svojemu razpoloženju, svoji zvestobi do rodne grude, svobodne domovine, kmetske zavesti in narodnega vladarja.

Ves Ormož je bil v zastavah. Nestrpno je pričakoval na prihod pokrovitelja kmetskega praznika, na ljubljene bana g. dr. Draga Marušiča. Narod je napolnil ves prostrani trg. Grabljice, kosci, kolesarji, prelepo okrašeni vozovi z raznimi skupinami so se postavili v vrsto pod slavalokom, ki je velel dobrodošlico prijateljem kmetskega stanu.

Okrog tretje ure popoldne je stopil g. ban iz avtomobila. V imenu ormoške občine ga je pozdravil podžupan g. Kuharič, v imenu kmetske mladine krepak in stasit fant, predsednik ptujskega Pododbora Zkfid tov. Tomažič, a v imenu najmlajših je izrekla dobrodošlico mala deklica in mu izročila krasen šopek rož. Za tem so bili predstavljeni g. banu vsi okoliški župani.

Po banovi zahvali se je formirala dolga povorka in odkorakala z zvezinim praporom na čelu in vrlo središko godbo na tekmovalni prostor.

Pred pričetkom tekme se je vršilo ljudsko zborovanje. Na govorniški oder so stopili g. ban, narodna poslanca Lovro Petovar in Milan Mravlje, tov. dr. Igor Rosina, predsednik Zkfid tov. Kronovšek in predsednik ptujskega pododbora tov. Tomažič, ki je zborovanje otvoril in vodil.

Ogromne množice naroda so se kakor reka valile na travnik in se razvrstile okrog odra. Veselje in zadovoljstvo je igralo na licih vseh, veselje in zadovoljstvo zato, ker je prireditev kmetske mladine uspela nad vsako pričakovanje, čeprav so morali fantje in dekleta premagati nešteto ovir in težkoč, čeprav se je razvila

proti njihovemu delu strupena gonja in protivnost in čeprav so še zadnje jutro nasprotniki nastlali vse ceste s hujskajočimi letaki, v katerih so pozivali na bojkot in borbo.

V zavesti velike moralne zmage je kmetska mladina pela in vriskala, odločena da gre naprej ne oziraje se na nergače in kritikastre. Komur se hoče resničnega dela, ta naj vstopi v njene vrste, kjer je dovolj prostora za vse dobre in poštene ljudi. Kdor hoče napredek in srečo naroda, naj koraka za njimi in dela, poje in vriska. Kdor pa zabavlja in nerga, ta naj ostane zunaj in naj gleda kako gre življenje mimo njega. Kmetska mladina ve kaj dela in kaj hoče. Ona z delom ustvarja bodočnost.

Prvi je govoril g. ban. Navdušeno je bil pozdravljen. Njegove besede so bile odmerjene in tehtne. Kmetski stan predstavlja v svojem bistvu narod sam. Najosnovnejša funkcija naroda pa je delo. Iz njega izvira moralno in fizično zdravje. Zato so proslave kmetskega dela najlepše proslave narodove.

Drugi je govoril domači poslanec Petovar. Iskreno je čestital kmetski mladini na njenem uspehu in dal priznanje njenemu delu. Nobene fare ne sme biti brez agilnega društva kmetskih fantov in deklet. Ostro je še obsodil zaplotnike, ki so izdali grd letak. Poslančev govor je bil navdušeno sprejet.

Tov. dr. Rosina je z njemu lastno ognjevitostjo veličal kmetsko delo, posebno košnjo, ki jo opravljajo fantje vriskajoč in pojoč. Tudi dekleta so ob košnji veselejšje razpoložene. Ona preganja mrak in tugo, žalost in zamišljenost.

Po govorih predsednika Zkfid in tov. poslanca Mravlje je tov. Tomažič najavil tekmo koscev. Pred tem pa je pokazal sveženj žit, ki so jih hudobni nasprotniki podtaknili med travo, da bi ovirali tekmo, glasno in odločno je ves narod obsodil tako početje.

Kosci so odkorakali vriskaje na svoje prostore, za njimi so prepevale grabljice in množice so obstopile tekmovališče in napeto sledile krepkim zamahom mladih fantov.

Že pozno v mrak so bila razdeljena darila.

Pojasnjeno, pa vendar neumevno

V naši sadni, zlasti izvozni trgovini so se česlo pojavljali primeri, ki so v prvi vrsti oškodovali sadne pridelovalce, bili so pa neprilичni tudi poštenim izvoznikom.

Da bi se ta zadeva končno uredila, so se letos zbrali v Mariboru sadni trgovci in sadni pridelovalci, vsaka skupina v varstvo svojih koristi. Kazalo je, da bo uspeh tega posvetoovanja imel ugodne posledice.

Takoj po shodu pa se je razširila neverjetna vest, da si je izvozna družba »Prizada« v Beogradu pridobila samotržno pravico za izvoz sadja v Nemčijo. Kako je mogoče, da si v demokratski pravni državi more zasebno društvo izposlovati samotržstvo?

»Prelom« nam je v 30. številu pojasnil to zadevo s tem, da je obelodanil upravo »Prizada«, pišeč: »Končno navajamo še upravo Prizada, ki je na zadnjem obnem zboru sestavljena takole: predsednik Milivoj Pilja, načelnik ministrstva trgovine, podpredsednik dr. Juraj Tomišić, šef zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, člani pa so: Milan Novaković, načelnik kmetijskega ministrstva, dr. Avgust Pavlečić, inšpektor trgovinskega ministrstva, Zarija Starčević, višji svetnik finančnega ministrstva in Bora Stefanović, direktor zračne plovbe.

To so sami visoki vladni uradniki, ki so si znali pridobiti samotržno pravico. To je umevno,

Ni pa umevno, zakaj se tako visoki državni uradniki bavijo z izvozno trgovino. Beda jih menda ne sili k temu, ker imajo golovo zadosli visoke plače; če pa imajo premalo službenega opravila, naj se jim vzame toliko uradnikov, da bodo sami primerno zaposleni. Ne gre pa, da listi vladni organi, ki bi morali skrbeti za pravično razdelitev blaginje med državljani — v našem primeru med sadnimi pridelovalci in trgovci — političneje te državljane v stran.

Naloga narodnih zastopnikov je, da s primernim zakonom onemogočijo take primere. Sadna trgovina se mora pustiti prostim družbam sadjarjev in njih medsebojnemu dogovoru s trgovci.

Prekupčevanje

Med pojave, ki našim kmetom zlasti na jesen največ škodujejo, spada prekupčevanje.

Nekdaj, ko še nismo imeli dovolj prometnih zvez, je bil prekupec na kmetih jako dobro došel gost, ker je on bil edini, ki je spravljaj kmetske pridelke v denar. Kmet, ki je zapustil svojo domačijo kvečjemu takrat, če je imel kaj opravka na bližnjem okrajnem glavarstvu, navadno ni vedel ne kam naj proda svoj pridelek, še manj pa je poznal cene. Zato so bili kmetje takrat prekupcev zelo veseli, ker so jim prinesli

vsaj nekaj denarja v hišo, koliko pa so kmetje izgubili, tega sami niso vedeli.

Danes je pa položaj precej drugačen. Danes imamo povsod dobre ceste, imamo železnice in avtomobile in kmet se ne drži več svojega doma kakor klošč kože. Kljub temu pa prekupčevalstvo še vedno bujno cvete zlasti pri trgovini s sadjem, z živino in z lesom, a baš to troje daje našim kmetom edini dohodek.

Cene, ki jih ponujajo prekupci, so naravnost sramotne, dočim si služijo prekupci težke li-sočake. Priznati moramo sicer, da je uspehov, ki jih dosegajo prekupci, mnogo kriva malomarnost kmetov — a ne povsod — še več pa je kriva nepoučenost kmetov o tržnih razmerah.

Staro pravilo pravi, da je za kmeta in za potrošnika njegovih pridelkov najboljša pol prodaja pridelkov od proizvajalca do potrošnika. Ta pol pa ni vedno lahko dosegljiva. To je mogoče navadno le v najbližnji okolici večjih mest. Za oddaljene kraje pa je še vedno potreben posredovalec. Gre torej le za vprašanje, kdo naj bo ta posredovalec?

Običajni prekupec to ne more biti ali bi vsaj ne smel biti, ker ta ne gleda na korist proizvajalca in tudi ne gleda na korist potrošnika, ampak samo na svojo lastno korist. Treba je torej najti nesebičnega posredovalca, a tak posredovalec morejo biti samo zadruga, ki dajejo kmetu najvišje cene, prodajajo pa blago po najnižjih mogočih cenah. Dokler pa takih zadrug nimamo ali jih vsaj nimamo dovolj in dovolj organiziranih, bo kmet še vedno ostal žrtev prekupčevalstva.

Izvoz grozdja v Nemčijo

Dr. Nemec, načelnik oddelka Priviligiranega izvoznega društva je izjavil časnikarjem, da je uvoz grozdja v Nemčijo svoboden, to je, da ni podvržen nadzorstvu »Prizada«. Carina za uvoz v Nemčijo znaša 7 mark za 100 kg. Izgledi za prodajo so v Nemčiji zelo dobri in cene so razmeroma visoke. S premijo bo Jugoslavija izvozila v Nemčijo 100 majhnih vagonov grozdja. Tudi to količino bodo izvozili trgovci ali zadrugne organizacije. Dr. Nemec je dodal, da ima premija namen, da se ohranijo cene na domačem trgu.

Zanimive stvari iz Španije

Odkar imajo v Španiji republiko, se položaj republikanske vlade še ni utrdil, ker se javlja pokrajina za pokrajino, ki hoče imeti svojo samoupravo (autonomijo), zlasti v finančnem oziru. Najprej se je uprla centralni vladi Katalonija, potem Baski, sedaj pa pokrajina Galicija (v Španiji, ne na Poljskem). Prvi dve pokrajini sta že dosegli, kar sta hoteli, zato ni dvoma, da bo tudi tretja pokrajina dosegla svoj uspeh.

Sedem žrtev planin

Pretekli teden — v nedeljo — so zahtevale lepe Kamniške planine kar sedem žrtev naenkrat: pod stenami Grintovca je našla smrt 28-letna uradnica Tilda Kohnova iz Zagreba, ostale ponesrečence pa so z velikimi naporji rešili in jih odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Vsi ponesrečenci so iz Zagreba.

Nesrečo je zakrivilo slabo vreme. V nedeljo je ves dan deževalo in na polzskem skalovju se izletniki niso mogli obdržati v ravnotežju. Na srečo je večina poškodb, ki so jih dobili ponesrečenci, lažje narave, tako da bodo kmalu zopet zdravi.

Ta nesreča naj bo resno svarilo za vse pri-jatelje planin, naj ob mokrem vremenu ne tve-gajo svojih življenj!

**Kmetska mladina, naročaj in čitaj
svojo edino mesečno revijo »Gruda«!**

Kmetijski tabor

pod pokroviteljstvom g. bana dr. Draga Marušiča v Novem mestu priredi v nedeljo, dne 2. septembra t. l. Zveza kmetijskih fantov in deklet pododbor novomeški s sledečim dnevnim redom:

- ob 8-30 uri dopoldne razstava živine in premovalje konj;
 - ob 10. uri dopoldne ogled Kmetijske šole na Grmu;
 - ob 13-30 sprevid z godbc skozi mesto;
 - ob 15. uri kmetijski tabor na Loki in govori.
- Po zaključnih govorih prava domača kmetijska zabava.

*

Kmetje iz prostrane novomeške okolice in ostale Dolenjske vabljeni vsi, da skupno glasno manifestiramo za svoje kmetijske pravice in složnost vsega podeželja!

*

Pri organizaciji kmetijskega tabora bodo sodelovali poleg številnih društev: Kmetijska prosveta, Sreski kmetijski odbor, Kenjerejsko društvo, Kmetijska podružnica in Seleksijsko živinorejsko društvo.

Jz vsemirja — v Prekmurje

V najnovejši dobi se bavijo letalci najbolj z vprašanjem »stratosfere«.

Kaj je stratosfera? Mi vemo, da obdaja zemljo debela zračna plast. Zrak, ki obdaja zemljo, pa ni povsod enako gost, ampak postaja vedno osirejši in redkejši, čim višja je plast, in tudi mraz je v višinah vedno hujši. Kolikor redkejši pa je zrak, toliko manjši je njegov odpor proti letalu in toliko hitreje leti letalo. Če bi se torej posrečilo doseči še neznane zračne višine, toliko hitreje bi se dalo leteti.

Tiste višine okoli zemlje, kjer je zrak že silno redek, — ali pa ga mogoče sploh ni več, imenujejo učenjaki »stratosfero« ali po naši »vsemirje«. Te višine pa so nam doslej ostale neznane in zato poskušajo učenjaki te višine doseči s posebnimi baloni, da prouče, kakšna temperatura vlada v teh višinah, kako je z vetrovi itd., da bi bilo na podlagi teh opazovanj zgraditi »vseмирsko letalo«, ki bi nas prepeljalo v par urah n. pr. iz Evrope v Ameriko.

Poskusov, doseči s posebnimi baloni vsemirje, je bilo že precej. Najbolj znan je poskus profesorja Piccarda (freci: Pikár), ki se je dvignil v stratosfero že dvakrat (l. 1931. in l. 1932 in ki je dosegel prvič višino 15.780 m, drugič pa 16.500 m). Leta 1933. so se dvignili v zrak trije ruski letalci, Prokopjev, Birnbaum in Godunov,

ki so dosegli višino 19.000 m, l. 1934. pa so dosegli to višino zopet trije Rusi, ki so se pa dvignili na 20.600 m.

Te dni pa se je dvignil v stratosfero belgijski učenjak profesor Cosyns s svojim spremljevalcem van der Elstom. Zaposlila sta Belgijo — 700 kilometrov daleč od Prekmurja — v soboto zjutraj, potem pa je zaneslo balon preko Nemčije in Avstrije nad Prekmurje, kjer se je začel polagoma spuščati nad vasjo Ženavlje, ki je vsled tega zaslovela po vsem svetu.

Kmetje, ki so opazili, kako se balon spušča nad vasjo, so takoj prihiteli na pomoč in zagrabili za vrvi, da se je zrakoplov lahko brez škode spustil na tla. Oba letalca sta bila skrajno izmučena. Odpeljali so oba k tamošnjemu nadučitelju Škergetu, kjer sta se takoj podala k počitku.

Kakor hitro se je razvedelo, da sta oba učenjaka srečno pristala na našem ozemlju, so se takoj oglasili telefoni in brzojavni z vsega sveta z vprašanji o usodi obeh mož. Naše oblasti pa so takoj odredile vse potrebno, da bodo zrakoplov z dragocenimi pripravami vred, ki so ostale nepoškodovane, lahko prepeljali v Belgijo.

Olajšave za dolžnike Državne hipotekarne banke

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je skušal vedno olajšati položaj svojih dolžnikov s tem, da jim dovoljuje čim ugodnejšo obrestno mero in čim daljši rok za povračilo. Tako je že dvakrat iz lastne pobude in za ceno znatnih žrtv dovolila svojim dolžnikom znatne olajšave. Od leta 1927 je Državna hipotekarna banka znižala obrestno mero z 10 na 9 odstotkov in leta 1931 z 9 na 8 odstotkov letno. Vzporedno s tem znižanjem obrestne mere je podaljšala odplačilne roke od 12 in 15 na 25 in 30 let. S tem so se znižale tudi anuitete.

Vrhu tega je zdaj upravni odbor Državne hipotekarne banke, v skladu s stremiljenji kralj. vlade, naj se dolžnikom olajšajo njihove obveznosti, sklenil na svoji seji dne 16. t. m., da v okviru svojih možnosti dovoli zavodovim dolžnikom nove olajšave glede povračila dolgov. Teh olajšav pa bodo deležni samo tisti dolžniki, ki so svoja posojila najeli pred 31. marecem 1931., torej tisti, ki so se zadolžili v dobi ugodne kon-

junktore in ki predstavljajo največji del zavodovih dolžnikov.

Zaradi teh olajšav se morajo dolžniki obrniti s prošnjami na Državno hipotekarno banko v Beogradu, oziroma na njene podružnice in agencije, kjer vodijo knjige o njihovih dolgovih, in sicer v roku in na način, kakor to predvideva sklep zavoda z dne 16. avgusta 1934, ki se glasi v celoti:

I. da se vsem hipotečnim dolgoročnim posojilom, najetim pri Državni hipotekarni banki do 31. avgusta 1931, zniža obrestna mera na 7 odstotkov, in sicer od prvega anuitetnega roka, ki zapade po 1. septembru 1934 dalje;

II. da se na podlagi prošnje dolžnikov vsem dolgoročnim hipotečnim posojilom na 25 let, dovoljenim po 9. maju 1927 in pred 31. marecem l. 1931, podaljša odplačilni rok za 5 let čez dogovorjeni rok.

To podaljšanje roka pa ne velja za dolžnike, ki jim je rok posojila že bil podaljšan s kakšnim

prejšnjim sklepom upravnega odbora.

III. Da se na podlagi prošnje dolžnikov glede hipotečnih dolgoročnih posojil z dogovorjenim rokom do 12 ali 15 let podaljša rok povračila na 25 let, računajoč pri tem od dne prevzema.

IV. Da se lahko na podlagi prošnje dolžnikov glede menično hipotečnih posojil, dovoljenih od dneva tega sklepa z dogovorjenim rokom do pet let, podaljša rok povračila na 10 let, računajoč pri tem od dne zadolžitve, tako, da posojilo tudi vnaprej ostane menično hipotečno in z dogovorjenimi obrestmi.

V. Da se na podlagi prošnje dolžnikov kapitalizirajo neplačane obresti:

a) če znesek neplačanih anuitet dospelih posojil ne presega 20 odstotkov prvotne zadolžitve; b) če znesek nove zadolžitve, in sicer glavnice s kapitaliziranimi obrestmi ne presega prvotnega posojila.

Plačilne olajšave tega sklepa se nanašajo samo na fizične osebe, hipotečne dolžnike. Plačilne olajšave tega sklepa pa ne veljajo za dolžnike dolgoročnih hipotečnih posojil, odobrenih po 31. avgustu 1931. leta. Plačilne olajšave iz točke 1, 2 in 3 ne veljajo za dolžnike, ki za svoja posojila ne morejo zahtevati kapitalizacije dolžnih anuitet zato, ker vsota neplačanih anuitet presega 20 odstotkov prvotne zadolžitve.

Dolžniki, ki lahko na podlagi tega sklepa zahtevajo olajšave, morajo v šest mesecih, od 1. septembra 1934 dalje, oziroma najkasneje do 1. marca 1935 predložiti Državni hipotekarni banki ali njenim glavnim podružnicam ali agencijam, kjer so zadolženi, prošnjo na obrazcih, ki jih je upravni odbor predpisal.

„Vojna med Rusijo in Japonsko je neizogibna — pravi Trocki“

Bivši ruski vojni minister in eden glavnih organizatorjev velike ruske revolucije, Trocki, piše v nekem velikem poljskem listu:

»Trdno sem prepričan, da je vojna med Rusijo in Japonsko neizogibna. Toda naša severna armada je zelo močna. 900.000 vojakov imamo stalno pod orožjem. Vsako leto imamo po 900.000 novih rekrutov, tako da bi mogli v primeru mobilizacije postaviti pod orožje 16 milijonov ljudi. Imamo nad 13 milijonov bajonetov, nad 10.000 topov, 300 bombnih in 3000 drugih vojnih letal. Stvarno stanje ruske vojske je 287 pešpolkov, 79 konjeniških polkov, 123 polkov raznih vrst specialnega orožja, 150 baterij, šest oklopnih vlakov, 300 tankov in 10 polkov za kemično vojno. V skrajnem primeru lahko postavimo armado, ki bo štela 18 milijonov moderno oboroženih vojakov. Vojne si ne želimo, a Japoncev se tudi ne bojimo.«

Ustanovitev nove gorenjske selekcijske zveze

V nedeljo, dne 12. avgusta t. l. se je na ustanovni skupščini v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani ustanovila nova »Zveza selekcijskih organizacij za gorenjsko cikasto govedo v Ljubljani.« Skupščino je vodil načelnik kmetijskega oddelka ing. Josip Zidanšek s sodelovanjem banovinskega živinorejskega referenta ing. Josipa Wenkota. — Zveza bo obsegala območje cikaste pasme v okrajih Radovljica, Kranj, Kamnik, Ljubljana in Logatec. Zveza ima svoj sedež v Ljubljani. K zvezi bo pristopilo 12 selekcijskih edinic iz kranjskega, 8 iz kamniškega, 4 iz radovljanskega in 1 iz ljubljanskega okraja, kupno 25 članic. Za načelnika je izvoljen Josip Burgar iz Hraša, za podnačelnika Ivan Ažman iz Lesc, za tajnika kmetijski referent Josip Sustič. Zveza ima uradne dneve vsak prvi četrtek v mesecu pri kmetijskem oddelku v Ljubljani, Gosposka ulica 15 v pritličju, v Kranju pa vsak ponedeljek dopoldne pri okrajnem načelstvu soba št. 7. Naslov za dopise je: »Gorenjska selekcijska zveza, kmet. referent, v Kranju.« Nova zveza bo priredila v letošnji jeseni po odredbi kr. banske uprave 6 rodovniških premovanj goveje živine, in sicer dne 25. septembra na Brdu, 26. septembra v Komendi, 28. septembra v Ratečah pri Kranjski gori, 11. oktobra na Velesovem, 12. oktobra v Naklem in 13. oktobra v Škofji Loki. K premovalnim nagradam prispevajo kr. banska uprava in pristojni okrajni kmetijski odbori.

Gorenjska selekcijska zveza bo imela zelo pomembno gospodarsko nalogo, da zboljša živinorejo samo iz sebe s smotreno plemensko odbero po principu samopomoči. Njeno delo je obsežno in tudi zelo težavno, znatni pa bodo tudi stroški. Zato je potrebno, da upoštevajo pomen selekcijske zveze vsi merodajni činitelji, poleg banovine pa v prvi vrsti okrajni kmetijski odbori in občine.

Vsa Nemčija za Hitlerja

V nedeljo 19. t. m. so imeli v Nemčiji plebisit (ljudsko glasovanje) o tem, ali naj Hitler postane tudi predsednik nemške republike, ali pa naj ostane samo kancler. Vlada je sicer že sklenila poseben zakon, naj Hitler združi v svoji osebi obe časti, toda Hitlerju se to še ni zdelo dovolj; on je hotel imeti tudi odobritev naroda.

Agitacija za nedeljsko glasovanje je bila ogromna. Vse nemško časopisje, radio, predavanja itd. — vse je agitiralo, naj ljudje glasujejo z »da«. Uspeh je bil tudi tej silni agitaciji primeren:

38 in pol milijona glasov za Hitlerja, 4 in pol milijona glasov pa proti!

Hitler je dobil za sebe torej 90 odstotkov oddanih glasov, vseh volilcev pa je bilo nad 45 milijonov.

Proti Hitlerju so glasovali v prvi vrsti nemški katoličani, v velikih mestih pa delavci, tako da je bilo v delavskih krogih oddanih do 25 odstotkov glasov proti Hitlerju. To za Hitlerja ni posebno dobro znamenje.

Neurje nad Beogradom

14. avgusta je doletela Beograd strašna nevihta, kakršne že dolgo let ne pomnijo. Nevihta je napravila velikansko škodo, ker je ni skoro hiše, ki bi ne bila poškodovana. Vihar je po drevoredih polomil vse drevje, odnašal reklamne in napisne table, rušil dimnike in odnašal cele dele streh. Neko predmestno hišico je vihar podrli, pod razvalinami pa je našla smrt neka starejša ženska. Posebno mnogo škode je napravil vihar na kopaljških ob Savi in Donavi.

Mr. ph. ANTON USTAR

lekarnar v Ljubljani, naznanja, da je

**P R E S E L I L
SVOJO LEKARNO
„PRI SV. PETRU“**

V POSLOPJE TVRDKJE BAT'A V ŠELENBURGOVI ULICI ŠT. 7, NASPROTI GLAVNE POŠTE

**Kmetska
mladina**

Desetletnica in občni zbor Zveze je 8. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja

Vsa tov. društva opozarjamo, da pokrenejo čim številnejšo udeležbo. Ta dan moramo pokazati vso silo našega gibanja, zakaj po naših nastopih nas sodijo in cenijo oni, ki nas poznajo kot oni, ki nas komaj slutijo. Vsem je treba šele predstaviti disciplino in pravo moč naše organizacije. Zato naj stori vsako društvo v tem pravcu svojo dolžnost, čeprav je to v zvezi z večjimi ali manjšimi žrtvami. — Dovoljena je polovljena vožnja.

Nadaljnja navodila bodo sledila pravočasno.

★

Delo in napredek naših deklet

Z ustanovitvijo »Ženskega odseka« pri nas v Orli vasi so se tudi naša dekleta začela bolj z veseljem udeleževati v svojem delokrogu. Zlasti so se naši sestanki pomnožili, ko so se pričele priprave za prireditve. Ob takih večerih smo spletale zelenje, šivale zastave, one pa, ki še niso imele letnih krojev in zavijač, so si pripravljale iste, tako, da imamo zdaj za zvezino prireditev pripravljene vse enake. Taki večeri so najbolj pripravi za debatiranje, saj so tu navadno zbrane vse tovarišice. Na takem večeru smo se tudi me odločile, da ustanovimo »Dekliški krožek«, kamor bomo privabile naše mlajše sestrice, in sicer od 12. do 16. leta. Namen krožka je pred vsem, dati že v šolski dobi našim deklicam prvo vzpodbudo za poznejše javno udeleževanje. In res že danes šteje naš krožek 12 deklet. Vsako nedeljo popoldan se zberejo v društveni sobi, kjer jih sprejme vedno kaka starejša članica. Tu se jim prečitajo razni poučni članki iz »Grude«, »Zdravja« in »Ženskega sveta«. Razdelijo se jim tudi mladinske knjige, ki jih mora vsaka do prihodnjega sestanka prečitati in tako izmenjaje pripovedujejo kratko vsebino prečitane knjige. Ob solnčnih popoldnevih pa se gredo tudi skupno kopat v Savinjo. Seveda se na takih potih sklone mnogo načrtov za prihodnje sestanke. Tako so se že same odločile, da si bodo pričele delati letne kroje z zavijačkami.

V nedeljo, 5. avgusta, smo združene priredile pešizlet na 2 uri oddaljeni hrib Sv. Jedert. Tega izleta so bile vesele zlasti naše mlajše tovarišice. Delovanje »Ženskega odseka« pa smo razdelile po sledečem načrtu: dvakrat mesečno bomo imele sestanke. Na teh sestankih bomo vkuhavale sadje in s tem pokazale, kaj smo se naučile na lanskem tečaju, ki ga je priredil celjski pododbor na gospodinjški šoli v Sv. Jurju ob

juž. žel. Vadilo se bomo tudi v pripravi miz, serviranju itd. V zimskem času nameravamo prirediti prikrejevalni tečaj, za drugo leto pa razstavo cvetlic-lončaric. Tako smo si razdelile delo. Veliko ga je, hočemo ga pa tudi izvršiti, da ne bo ostalo samo pri besedah. Vse drugo na stran — le delu pot in naš obračun bo razveseljiv.

Želele bi, da bi tudi drugi »Ženski odseki« poročali o svojem delovanju in o »Dekliških krožkih«, da se še od njih kaj naučimo.

(Op. ur. Prav veseli smo gornjega poročila, ki kaže, da nekatera dekleta z resno voljo in polnim razumevanjem skrbijo za svoje izpopolnjevanje z izobrazbo in vzgojo. V tem vidimo velik uspeh kmetsko-mladinskega gibanja tudi pri ženskih vprašanjih. Tudi mi iskreno želimo, da bi se oglasila zavedna dekleta še iz drugih krajev s takšnimi poročili.)

★

Bloke. Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet za Notranjsko okrožje priredi v nedeljo dne 26. avgusta v Starem trgu pod pokroviteljstvom gospoda bana tekmo koscev. Gospod ban se bo prireditve tudi osebno udeležil. Zbirališče je ob 2. uri popoldne pred Bravcem v Ložu. Tov. društva vabljeni, da se prireditve udeležijo z vsem članstvom na okrašenih vozovih, s konjeniki in kolesarji. Vsi prijatelji vabljeni, da se prireditve udeležijo v čim večjem številu.

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Sv. Jurju ob Taboru priredi dne 2. septembra 1934. kmetsko-mladinski praznik z veliko konjsko dirko. Po dirki kmetska veselica. Godba na pihala in ples. Krasne nagrade. Prijave dirkačev sprejema društvo do 31. t. m., podrobnejši spored pa objavimo s plakati in v prihodnji številki »Kmetškega lista«.

Ižansko okrožje Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 26. avgusta 1934 ob drugi uri popoldne na Igu konjsko dirko s sledečim sporedom: 1. sprejem gostov, 2. povorka na dirkališče, 3. mladinsko zborovanje, 4. dirka in 5. razdelitev nagrad dirkačem. Nato kmetska veselica. Igra godba na pihala. V slučaju slabega vremena se prireditve preloži na 2. septembra 1934 z istim sporedom. Na našo zanimivo veliko prireditev iskreno vabljeni vsi prijatelji od blizu in daleč!

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Slovenski Bistriji priredi v nedeljo, dne 26. t. m. tekmo koscev s kmetsko veselico. Vsi na to našo kmetsko prireditev!

Podzemelj. Zadnjič smo poročali kako lepo uspeva pri nas domača kmetska sokolska četa. Danes pa poročamo v našo mladinsko rubriko, kako uspeva Društvo kmetijskih fantov in deklet. Ne da bi se hvalili, moramo priznati, da uspevata obe društvi prav lepo, tako, da zre kmetska mladina v obe ustanovi z nekim optimizmom v bodočnost.

Tekma žanjic, ki jo je priredilo tukajšnje društvo v teku meseca junija je uspela nad pričakovanje vsestransko zadovoljivo. Tekme se je udeležilo vse kar leze in gre. Ocenjevalno komisijo sta imela v rokah kmetijska referenta gg. Ivan Konda iz Metlike in Emeran Stoklas

iz Črnomlja ter domači župan g. Peter Pezdirc. Prvo nagrado si je priborila pri tekmi tovarišica Črnič Bara iz Boginje vasi. Drugo nagrado tov. Jožefa Kralj iz Boginje vasi. Tretjo nagrado tov. Štravs Marija iz Boršta. Četrto nagrado tov. Šušarič Bara iz Prilozja. Peto nagrado tov. Klepec Jožefa iz Prilozja. Po tekmi je lepo nagovoril mladino sreski kmetijski referent gosp. Emeran Stoklas, pojasnil pomen mladega kmetskega pokreta ter zavrnil vsa zlobna in grda obrekovanja, ki jih širijo o naši mladini in njenem pokretu razni lumpi, ki se pojavljajo od časa do časa med narodom in mu jemljejo njegovo čast in poštenje. Zato kmetska mladina naprej!

Zaplana pri Vrhniku. Naše mlado a agilno Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo, dne 19. t. m. prvo tekmo tesačev v našem kraju. Ob lepi udeležbi občinstva od blizu in daleč je tov. Nanut podal uvodoma potrebna pojasnila o tekmi sami, na kar je Zvezin delegat tov. Tomšič iz Ljubljane v svojem nagovoru poudaril važnost kmetskega dela v človeški družbi ter dolžnost kmetske mladine, da pribori temu najtežjemu, a neobhodno potrebnemu delu dolžno čast in spoštovanje. Temu namenu naj služi tudi ta tekma. Tekmovalci so s svojim delom dokazali, da so v tesaanju pravi mojstri. Prvo nagrado je dobil tovariš Trček Anton, drugo tov. Leskovec Andrej, tretjo tov. Trček Jakob, četrto tov. Lampe Franc, peto tov. Malovrh Janez in šesto tov. Čamernik Janez. Po tekmi se je razvila v idilični gozdni dolinici nad vse prijetna zabava, ki bo vsem udeležencem ostala še dolgo v spominu.

Kmetijski tečaj. Podružnica Zveze absolventov kmet. šole Novo mesto, priredi dne 27. in 28. avgusta t. l. na Kmetijski šoli na Grmu dvodnevni splošni kmetijski tečaj. Predavali bodo najboljši kmetijski strokovnjaki o gospodarskih smernicah za izboljšanje kmetijstva. Vabljeni so predvsem absolventi kmetijskih šol, učenci kmetijskih nadaljevalnih šol in vsi naprednejši kmetijski gospodarji. Za hrano in stanovanje je preskrbljeno. Prijave je poslati na »Podružnico Zveza absolventov kmetijskih šol, Novo mesto, Prešernova ulica.

Živinorejci in trgovci, pozor!

V Žerovnici pri Cerknici bosta poleg že znanih starih sejmov še dva nova, in sicer: 7. septembra in 20. julija vsakega leta, če pade na ta dan praznik, se vrši semenj naslednji dan.

Na prvem sejmu, ki bo dan pred praznikom Malega Šmarna, se bodo razdelile za najlepše na sejmšče prignane konje in živino sledeče nagrade:

za par najlepših konj	Din 80,—
za par najlepših volov	Din 80,—
za najlepšo kravo	Din 40,—
za najlepšo telico	Din 40,—
za najlepši par plemenskih prašičev	Din 40,—

Hribar Franc, načelnik.

Novice

★

Ban dr. Marušič se je vrnil z dopusta in zopet prevzel svoje uradne posle.

10.000 vagonov pšenice bodo kupili Čehi v Jugoslaviji. Pšenična letina letos na Češkem ni bila dobra. Cena za vso to pšenico bo znašala nad 100 milijonov dinarjev.

Mrlič s 100.000 Din. V Beogradu je umrla te dni v bolnišnici bivša učiteljica Katarina Konstantinović iz Bitolja. Ko so je nesli uslužbenci bolnice v mrtvašnico, so opazili na njenem vratu verižico in ranjo privezano mošnjico podobno denarnici. Uslužbenci so najprej mislili, da gre za kako brezpomembno stvar in so že hoteli vreči mošnjico proč. Na svoje veliko presenečenje pa so ugotovili, da je bilo v njej zvitih sto tisočdinarskih bankovcev.

1 milijardo dinarjev je prinesel Jugoslaviji tujski promet preteklo leto. Tako poroča ministrstvo za trgovino.

22 panjev čebel so uničili neznanj lopovi v vasi Bukovce pri Ptuj na posestvu g. Janžekovića. Čebele sta pripeljala tja na ajdovo pašo dva čebelarja iz Ptuja.

Ureditev naših pristanišč. Ministrstvo za javna dela javlja, da bo septembra licitacija za ureditev pristanišča na Sušaku. Načrti so gotovi in denar pripravljen. Za Sušakom prideta na vrsto Bakar in Šibenik.

Proslava 15-letnice osvoboditve Prekmurja se bo vršila letos 8. in 9. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Za prireditev proslave se je sestavil poseben odbor, ki je že razposlal vabila na udeležbo, ki obeta biti prav številna.

Prah in znoj, ki tvorita največkrat umazanost perila, sta strup za vsako tkanino. Razjedata jo in če ju dodobra ne spravite iz nje, jo predčasno raztrgata. Obila, gosta in nežno bela pena **Zlatorog-ovega mila** pa pobere do vseh potankosti vlakna perila vsake nesnage tako, da dobi zopet svojo prvotno odpornost in sijaj. **Zlatorog-ovo milo** je izdatno in zato poceni. Zahtevajte pri svojem trgovcu izrecno vedno le **Zlatorog-ovo milo!**

Požari in požari... V nedeljo zjutraj je pogorel v Zavogljem pri Sostrem kozolec poln žita. V Podkrajniku pri Cerknici pa je pogorela hiša nekega v Kamniku zaposlenega železničarja. Podoba je, da so v obeh slučajih ogenj zaneli zlobni ljudje.

Vlak je povozil v nedeljo med postajama Slov. Bistrica in Pragersko mladega tesarja Franca Sajko-ta.

Nesreča na cestni železnici v Ljubljani. V ponedeljek se je peljal 27-letni delavec Lazar Jermar mimo škofije v Ljubljani. S kolesom pa je zavozil v tračnico, iz katere ni mogel takoj ven, tako da ga je voz cestne železnice podrl na tla. Jerman je vsled težkih poškodb na glavi umrl.

Domači izumi. Mariborski tehnik g. Bogomir Šolar je izumil nove vrste plinske peč (za kopalnice), ki je znatno boljše in cenejša kakor so tuji izdelki, izumil pa je tudi plinski avtomat, ki omogoča napeljavo tople vode po celem stanovanju.

Velik požar pod Sv. Goro pri Vačah je uničil domačijo posestnika Kovača na Avšah. Škodo cenijo na 70.000 Din.

Poučni izlet absolventov kmetijskih šol

Dne 4. avgusta smo se člani podružnice Zveze absolventov kmetijskih šol Sv. Jurij ob I. ž. pod vodstvom našega vrlega predsednika g. Korberja podali na poučni izlet v Prekmurje. Lepo število, 35 absolventov se ras je zbralo na kmetijski šoli v Sv. Jurju, da pohitimo z avtobusom, čez Vojnik, Konjice, Slovensko Bistrico, Maribor, Slovenske Gorice, Radgono na banovinsko posestvo in kmetijsko šolo Rakičane in na semenogojisko postajo v Beltincih. V Mariboru smo izstopili da si ogledamo ugledno vinarsko in sadjarsko šolo. Skozi izredno bogato obložen trg, uprav sobota je, mimo polnih miz lepega sadja in zdrave zelenjadi, se podamo proti šoli, kjer sta nas prijazno sprejela g. ravnatelj Priol in g. profesor Stifter. Pokazala sta nam mično in lepo urejen zavod; pogledali smo si zbirko učil, hleve, sadovnjak, drevesnico, vinograd in končno tudi klet, kjer smo bili počaščeni z izborno kapljico renske graševine. Zavod je prav vzorno urejen in mu gre v resnici sloves, ki ga tudi uživa.

Iz Maribora smo odbrzeli pretj Rušam, da si ogledamo tamošnjo tovarno za apnodušik. G. inž. Teržan nam je pojasnil način proizvodnje apnodušika ter nas je vodil po zanimivih oddelkih obširne tovarne, da smo mogli zasledovati vso zamotano pot, ki vodi od apna in zraka do dragocenega umetnega gnojila. Hvaležni smo bili g. inženjerju za njegova poučna izvajanja. Po ogledu tovarne nas je ravnateljstvo prijetno iznenadilo z izborno zakusko.

Naslednji cilj je banovinska trsnica in viničarska šola v Pekrah. Gospod upravitelj Šu-

merjak nas je vodil po obširnih matičnjakih ameriških trt, po vinogradu, trsnici itd.; vse je v najlepšem redu ter v čast svojemu skrbnemu upravitelju. Odlično vino, slavni Pekrač, nam je na mah potrožil veselje, razigrani s pesmijo v grlu, smo se skorajda težko poslovili od našega dičnega gostitelja.

Gostoljubne Pekre in Ruše sta povzročili nemalo zamude, ki smo jo morali popraviti, če nismo hoteli zamuditi četrte postaje »Jareninski dvor«, zato smo si razstavo v okvirju »Mariborskega tedna« le po mačehovsko ogledali. Navzlic temu, da smo se žurili, smo prispeli šele na noč s precejšnjo zamudo v Jarenino. G. upravitelj Šmarčan nam menda ni zameril, sicer nas ne bi tako očetovsko prijazno sprejel. Na Jareninskem dvoru se nismo mogli načuditi lepi in rejeni govedi. Tu je selekcijska postaja za belo slovensko govedo. Da smo mogli prvi dan našega izleta tako lepo zaključiti, je zasluga g. Šmarčana, ki nam je gostoljubno nudil ne le udobno prenočišče, marveč še večerjo in zajtrk. Za dobro voljo je skrbelo odlično jareninsko vino in naš tovariš Pišek.

Drugo jutro smo zavili na veliko cesto proti št. Ilju in od tam po novi cesti mimo Marije Snežne v dolino Mure. Spotoma se ustavimo v Črneih, da si ogledamo grajščinsko posestvo Freidenau, katerega lastnik je Meinel, trgovec s kolonialnimi pridelki na Dunaju. G. pristav Hropot nam razkaže hleve. Čudili smo se snagi, ki vlada po hodnikih in stajah. Svetli, skrbno beljeni hlevi so kakor sobe za premožne ljudi. Iz rodovniških tablic razbiramo razne podatke, zanima nas zlasti mlečnost, ki je izredno visoka. Krave so montafonske. Živini se tu izborno postreže, večji del dneva je na paši, površ še dobi

tečna pridanata krmila. V orodnici so nas zanimali razni stroji, zlasti traktor, elevator, ameriška brana, kultivatorji, kosilni stroj za žito, široka 19-cevna sejalnica itd., na gnojišču pa električne in ročne sesalke za gnojnice. Našo pozornost je vzbudila tudi oprema mlekarne: hladilnice, pinje, gnetilniki itd. Tu smo kupili izborno čajno maslo, ki smo ga malo pozneje med kratkim odmorom v Apačah snedli s kruhom in poplahnili s pivom.

Za hip se ustavimo tudi v Radgoni, ki je obhajala uprav ta dan gasilsko slavnost, da vidimo veličasten spreved gasilcev.

Točno opoldne se poslovimo od Radgone in kratek čas pozneje smo že na brodu blizu kopališča Radenci, ki nas prepelje čez Muro. Po vodoravni cesti, mimo Murske Sobote, brzimo proti cilju. Levo in desno širna ravnina, lepa polja, cvetoča ajda, visoka koruza, ob cesti na novo zasajeno sadno drevje, mično golega obcestna naselja, s slamo krite hiše, jate gosi, gruče otrok, prema cesta, stoletni jagnedi, črnobeke štokrle, žgoče sonce, prijazni ljudje, prekmursko rarečje, harmonika — — — so prvi vtisi. »Banovinska kmetijska šola Rakičani« blesti iz bele table na pritlični hiši. Malo da nismo šli mmo. Šola brez učencev in brez pouka! Napredka željni Prekmurci že težko čakajo, da se jim končno otvori ta šola. Podali smo se najprej v drevesnico; tu je na obširni ploskvi posajanih nad 150.000 sadnih dreves. Največjo pozornost je vzbudil svinjski hlev. V Rakičanih goje simendolsko govedo in jorkširsko svinjo. Ugajala sta nam tudi kokošnjak, silo in tekališče za mlado govedo in svinje. Okoli šole je več sto ha njiv in travnikov, tu je tudi travnik za umetno namakanje. Po izprehodu skozi angleški park grofa M. Julien

Razpis službe. Gorenjska selekcijska zveza razpisuje dve službeni mesti za združne molžne nadziralce. Pogoji: absolvirana kmetijska šola, razložna pisava in spretnost v računstvu. Plača mesečno Din 800— in deloma prosta hrana. — Lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi prilogami je poslati na naslov »Gorenjska selekcijska zveza, kmetijski referent, Kranjc. Rok za predložitev prošenj je do 15. septembra t. l.

Legitimacije za polovično voznino. Prometno ministrstvo je uvedlo posebne legitimacije po 5 Din, ki jo mora kupiti vsak, kdor se hoče poslužiti polovične voznine na kako prireditve.

200-letnica obstoja svoje farne cerkve bodo začeli še letos praznovati v Kamniku.

1200 novih učiteljev bo v najkrajšem času nastavljenih na ljudskih šolah po celi državi. Iz naše banovine jih bo nastavljenih okoli 200. Tako je povedal minster za prosveto dr. Šumenkovič na učiteljskem kongresu v Beogradu.

Odlikovani gasilci. Povodom proslave 60 letnice gasilske čete v ljubljanski tobačni tovarni je Nj. Vel. kralj odlikoval tri gasilce omenjene čete.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Absolventom kmetijskih šol! V soboto, na praznik, dne 8. septembra ob 2. uri popoldne se vrši v Mariboru na Vinarski in sadjarski šoli članska skupščina »Zveze absolventov kmetijskih šol in vseh letnikov iz cele Slovenije.« Na to zborovanje se vabijo vsi absolventi vseh kmetijskih šol in vseh letnikov iz cele Slovenije; tako člani, kot tudi tisti, ki še niso člani, pa želijo pristopiti k svoji stanovski organizaciji, katera šteje že nad 550 članov.

Tovariši absolventi, prihitite ta dan vsi v Maribor, bodisi s kolesi, bodisi z železnico, kjer se lahko poslužite polovične vožnje ob proslavi »Mariborac«.

Absolventke kmetijskih-gospodinskih šol pa imajo svoj sestanek v soboto, dne 8. septembra ob 7. uri popoldne v telovadnici v samostanu čč. šolskih sester v Mariboru. Vse, ki se zanimajo za ustanovitev lastne organizacije, vljudno vabljen!

smo se poslovili in odhiteli v Beltinci. Tam nas je pričakoval ravnatelj beltinske semenogojke postaje g. inž. Mikuž. V obsežni žitnici nam je razkazal razne stroje za prebiranje in čiščenje žita. Ogledali smo si tudi goveje in svinjske hleve, dopadle so se nam zlasti lepe in rejene jorkširske svinje. Tu je selekcijska postaja za simendolsko govedo. Ko smo stopili v avto, nas je obdala gruča vaških otrok in deklic, ki nam je prijazno mahal v slovo. Nismo se čudili kopici zagorelih otrok, kajti na strehi hleva semenogojke postaje je čepela jata dolgokljunih štorcelj. Tudi te so nam klopotalo v slovo.

Poslednji cilj je značilna prekmurska vas Nedelica. Tu si ogledamo kmečko hišo in vzorno majhno posestvo g. Bakana. Njive, hiša, hlevi, živira, čebelnjak, kurnik, drevje, vse priča, da domujeta tu vzoren gospodar in marljiva gospodinja. G. BAKAN vodi tudi opazovalno postajo čebelarskega društva. V Nedelici so nas pozdravili vaščani in odborniki živinorejske selekcijske organizacije, lendavski sreski kmetijski odbor nam je pa priredil v Turnišču izvrsten obed. Prekmurska kuhinja bogme ni slaba, obed nam je teknil, da že dolgo ne tako. Točilo se je lendavsko vino. Peli in pili smo, bili veseli, kaj ne bi bili, ko je vendar tako lepo v Prekmurju. Treba bi bilo že davno domov, kajti daleč je še Rifnik in Sv. Jur, alj nikomur se ni mudilo, ker donela je milo tam nekje v kotu harmonika in vabila na ples. Zasukali smo se z brhkimi prekmurskimi dekleti.

Pozno je že bilo, ko je zadonela zadnja pesem: »Hvala lepa, živeli!« Slovo od Prekmurja nam je bilo težko.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Huda toča v Belokrajini. V nedeljo teden je zadela Stari trg in njegovo okolico strašna nesreča. Toča, debela kakor orehi, je padala skoraj pol ure in uničila vse, kar je dosegla. Ponekod je ležala skoraj za tretjino metra na debelo. Največ so trpeli vinogradi, potem ajda in pa vrtovi, kjer je uničeno vse sadno drevje.

Dva nevarna vlomilca, Frana Jugiča in Alberta Ulriha, je zaprla zagrebška policija. Dolžijo jih 25 velikih vlomov; največji izmed teh so bili vlom v »Evropa«-kino v Zagrebu, kjer so dobili 60.000 Din, trdki Haag so odnesli 34.000 Din, Jugoželezari pa so odnesli 5000 Din v gotovini in vložnih knjižic za 100.000 Din.

Čuden samomor. V vasi Čeluga si je neki kmet vzel življenje na ta način, da si je zabil v glavo dva debela žeblija.

Nesreča na cestni železnici. Voz cestne železnice, ki vozi iz Ljubljane v Št. Vid, je v soboto zjutraj povozil delavca Alojzija Stareta. Mož zapušča ženo in 5 nepreskrbljenih otrok.

Razstava ovac in koz na jesenskem velesejmu v Ljubljani bo zanimiva zlasti za rejce teh živali, ker bodo te živalce ocenjene po strokovnjakih. Vsak rejec bo lahko primerjal vrline svojih živali z drugimi ter bo mogel točno razločevati boljše živali od slabših, kar je za vsakega rejca največjega pomena, če stremi v reji za izboljšanjem. Za obiskovalce Velesejma pa bo razstava privlačna, ker mnogi mislijo, da je rod ovac in koz že izumrl. Vsak bo prišel na svoj račun, rejci in obiskovalci. Razstava se vrši od 3. do 10. septembra.

Popravljam. V članku o likvidaciji agrarne reforme, ki smo ga objavili v zadnji številki našega lista je treba popraviti napako, da se po zakonu odplačuje odškodnina za agrarno zemljo v 30 letnih obrokih in ne v 3 letih.

Dopisi

★

Cesta Mrzli studenec — Srednja vas

Iz Radovljice nam poročajo:

Radovljiški srez se je pričel prav naglo zavedati, da je tudi tujski promet jako važen del kmetijskega gospodarstva. O tem pričajo zlasti ceste. Kdor se spominja nekdanjih naših cest in jih primerja z današnjimi, mora priznati velik napredek. Odkar si je cestni odbor nabavil svoj valjar, ki se kuri z lesom, so postale ceste res take kakor jih zahteva tujski promet. Naš srez spada po svojih prirodnih lepotah med najlepše v državi, zato pa moramo tujcem, ki prihajajo k nam, dati vse možnosti, da to lepoto čim ugodneje uživajo.

Ena številnih možnosti je zgraditev avtomobilske ceste v naš »gorenjski Semmering«. Ta cista bo spajala Mrzli studenec s Koprivnikom in Srednjo vasjo ob Bohinjskem jezeru. Zavedajoč se te potrebe je pozval leški župan g. Ivan Ažman, član starešinstva cestnega odbora, v soboto 11. t. m. načelnika cestnega odbora, g. Dobravca, da obiščeta bana dr. Marušiča, ki se je mudil slučajno v kranjsko-gorski dolini. V dve uri trajajočem pogovoru sta mu razložila najvažnejše potrebe sreza in g. ban je zagotavljal, da bo cesta Mrzli studenec—Bohinj dogotovljena do srede prihodnjega leta. Ta pogovor pa ne bo ostal le na papirju, ampak bo dejstvo, ki bo znova dokazalo, da je ban dr. Marušič pravi ljudski ban, ki je znatno dvignil gospodarstvo zlasti radovljiškega sreza. Poleg svetovno znane zimsko-sportne skakalnice v Planici bo tudi nova cesta pričala o globokem razumevanju g. bana za ljudske potrebe.

Trebeljevo

Nedavno se je vršil sestanek zaupnikov in odbornikov JNS za občino Trebeljevo v gostilni pri Janezu Marnu v Štangi. — Na tem sestanku

Javen shod v Križevcih pri Ljutomeru. Sreska organizacija Jugoslovanske nacionalne stranke za srez ljutomersko-radgonski, sklicuje za nedeljo, dne 26. avgusta 1934 ob 8. uri javen shod na Glavnem trgu v Križevcih.

Na shodu bodo govorili minister n. r. in nar. poslanec g. Pucelj, senator dr. Miroslav Ploj, ter narodni poslanci gg. Petovar Lovro, Dobrovoljac Milan in Zemljič Jakob.

Vabimo vse pristaše, kakor tudi vse one, ki danes še ne stojijo v naših vrstah, da se zanesljivo udeležijo shoda, na katerem boste slišali resnico, o splošnem političnem in gospodarskem položaju, o delu JNS in narodnih poslancev v parlamentu in med narodom.

Sprejem v finančno konceptno službo. Finančno ministrstvo sprejme v finančno konceptno službo 30 (trideset) pripravnikov, ki imajo diplomu pravne ali ekonomsko-finančne fakultete. Kandidati morajo biti jugoslovanski državljani in morajo izpolnjevati vse pogoje uradniškega zakona. To dokažejo z izvirnimi listinami po § 3 uradniškega zakona, katere morajo priložiti svojim lastnoročno napisanim, s 5 dinarjev kolkovanim prošnjam. Prošnje je predložiti občenemu oddelku finančnega ministrstva v Beogradu najkasneje do 1. septembra 1934. Prošnje se morejo predložiti tudi preko Dravske finančne direkcije v Ljubljani. — Ne bodo se upoštevale prošnje, ki bi ne bile vezane glede kraja postavitve ali sicer na kak pogoj. Sprejeti kandidati se postavijo za uradniške konceptne pripravnike pri finančnih direkcijah. — Že doslej vložene prošnje se bodo obravnavale le, če prošilec z vnovično vlogo izrečno zaprosi, da se njegova prejšnja prošnja obravnava v smislu tega natečaja. (Razpis fin. ministrstva, občni oddelek, od 11. avgusta 1934, št. 34.150/1).

je bilo dano obširno poročilo o delu bivše občinske uprave, občinskem domu, in zunanjem in notranjem političnem položaju.

Zborovalci so enoglasno sklenili izraziti v resoluciji zaupanje kr. vladi, vodstvu JNS in narodnemu poslancu tov. Milanu Mravljetu; ter energično obsodili vse klevetnike, ki trosijo klevete o novem občinskem domu ter skušajo s pomočjo nove občinske uprave doseči, da bi se sedež občine prestavil na Prežganje, kar se jim ne bo posrečilo nikdar.

Novi občinski dom bo stalen spomenik dela bivše občinske uprave, katera je pod predstvom tov. Petra Končarja častno izvršila dolžnost do vseh občanov Trebeljevske občine.

Tudi v naših srcih so na tem sestanku zagoreli kresovi za našo obč. organizacijo, katere odbor bo tudi v bodoče budno pazil na vse javno-gospodarsko in politično gibanje v občini. Naš soglasni sklep je: vsi v organizacijo JNS, ker le v tej stranki je predpogoj in smisel v smoter, ki ki vodi v boljšo bodočnost. Od nove občinske uprave zahtevamo, da vodi jugoslovansko nacionalno politiko, kakor predvideva zakon — drugače bodo zagoreli po naših gorah še svetlejši kresovi kot zadnjič.

Tako je prav!

Poročali smo že, da so se nekatera rudniška podjetja v južni Srbiji težko pregrešila nad rudarji s tem, da jim niso izplačevala njihovih krvavo zasluženih mezd, tako da dolgujejo danes ta podjetja rudarjem že milijone. Po dolgem čakanju so se rudarji končno le odločili za pritožbo, ki je rodila dober uspeh: oblasti so imenovale posebno komisijo za upravo dotičnih rudnikov, ki bodo vodile vse poslovanje tako dolgo, dokler ne bodo delavci prejeli vseh mezd njih zaostankov in dokler ne bodo poravnani vsi dolžni zneski za socialne dajatve!

Tako postopanje oblasti je vse hvale vredno in če se bodo vsi ukrepi s primerno energijo tudi izvajali, se bodo razni podjetniki že navečali delavstvo protizakonito izkoriščati.

Gospodarstvo

Prehrana naših rastlin

Rastlina sprejema iz zemlje vsa potrebna mineralna hranila: kalij, fosfor, apno, magnezij, žveplo in železo, razen tega pa še dušik in vodo; edino ogljik kot osnovna prvina organske snovi ne prihaja iz zemlje, temveč iz zraka. Iz tega sledi, da imajo rastline sposobnost sprejemati iz lastne najbližje okolice mineralne snovi in jih spremeniti v organsko sestavino lastnega telesa. Ta sprememba (presnavljanje) mineralne snovi v organsko snov rastlinskega telesa imenujemo **asimilacijo**. Snovi same, ki jih rastline proizvajajo potom asimilacije, nazivamo **asimilate**, snovi pa, ki se rastlini oziroma njenemu življenju nujno potrebne in služijo za asimilacijski material, imenujemo **rastlinsko hrano**.

Ko je kal (klica) zagledala svetlobo, je dobilo zeleno barvo - **klorofil** (listno zelenilo). Klorofil se nahaja v listnih stanicah, ne topi se v vodi, temveč v alkoholu; njegova prisotnost pri ogljikovi asimilaciji je nujno potrebna. Da se razvije klorofil, so potrebna svetloba, dovoljna temperatura, kisik, železne spojine in magnezij. V slučaju, da se razvijejo organi gospodarske rastline v temi (mraku), zadobijo abnormalne oblike, nimajo prave barve ali pa sploh nobene barve; o teh oblikah pravimo, da so **etiolirane**; nadalje je potrebno železo za proizvodnjo klorofila; ako železa ni v zemlji, se pojavlja rumena bolezen - **kloroza**.

Svetloba za ogljikovo asimilacijo je trdno vezana na klorofilni razvoj, t. j. brez svetlobe se klorofil ne more razviti. Vse rastline sicer ne pokazujejo enake svetlobne potrebe, nekatere uspevajo tudi v senci (takih je malo), večina rastlin zahteva svetlobo, v prvi vrsti vse gospodarske rastline. Predvsem nas zanima, pri kateri temperaturi se vrši asimilacija; spodnja meja je 0°C , zgornja 45°C , najugodnejša toplota je 26°C . Ogljik se nahaja v zraku v obliki ogljikove kisline ($0,03\%$) in ta majhna količina je zadostna za ves organski svet. Ogljikovo kislino v prirodi nadoknadimo:

1. z gorenjem lesa, premoga, petroleja, bencina in organskih snovi sploh;
2. z dihanjem ljudi, živali in rastlin;
3. z alkoholnim vrenjem in
4. s trohnenjem in gnitlobo organskih snovi v zemlji in gnoju.

Rastline lahko sprejemajo ogljikovo kislino tudi potom korenin, večino odnosno vso količino dobiva rastlina s pomočjo listov.

Voda je za rastlinsko življenje neobhodno potrebna in zavzema v rastlinski prehrani važno in odločilno mesto, kajti voda daje material za ogljikovo asimilacijo, potrebna je za razne procese (n. pr. uporaba rezervne hrane), z njeno pomočjo je rastlina elastična in je voda nadvse važno prometno sredstvo v rastlinskem življenju (rastlina sprejema vodo samo s koreninami).

Iz lista voda izhlapi in to skozi listne reže, promet vode skozi rastlino v atmosfero imenujemo **transpiracijo**. Transpiracija je hitrejša: 1. čim večja (višja) je temperatura, 2. čim je zrak manj zgoščen vsled vodnih par, 3. čim je močnejše zračno valovanje in 4. čim je asimilacija hitrejša.

Gospodarske rastline potrebujejo različne vodne količine; znano je, da rabijo rastline (predvsem gospodarske) za proizvodnjo 1 kg suhe snovi 300 do 500 kg vode. Pri vodnem prometu v rastlini razlikujemo trije pojavi in to:

1. **Vpijanje vode iz zemlje.** To vpijanje se vrši s pomočjo sile, ki ima svoj izvor v koreninskih stanicah (koreninski tlak jo imenujemo).
2. **Vodna pot od korenine do listov;** voda prispe precej visoko na svoji poti (n. pr. navadno 2—3 m, poznamo pa slučaje do 50—70 metrov, da celo do 140 metrov, vsekakor danes še ne polnoma pojasnjena višina).

3. Izhlapevanje vode v listju.

Kisikova prisotnost pri sami asimilaciji ni potrebna, ker se kisik osvobodi pri asimilaciji, rabimo ga le poprej, t. j. pred asimilacijo za izgradnjo klorofila. Ugoden vpliv na asimilacijo imajo zemeljske mineralne snovi, ki služijo kot rastlinska hrana (v prvi vrsti fosfati in dušikove spojine), škodljivo delujejo pa različni strupi (soli težkih kovin, močne kisline itd.).

Do danes še ni znan prvi produkt asimilacije, mislimo na škrob, ki ga povsod smatrajo za prvi produkt, škrob pa je ogljikov hidrat, iz ogljikovega hidrata rastlina ustvarja s pomočjo duška, žvepla in fosforja drugo organsko spojino in to je beljakovina ali protein.

Tlo in njegova plodnost

Na podlagi dosedanjih preiskav je dognano, da tlo ni mrtva snov, ki se je enkrat za vselej razkrojila; gruda daje rastlinam hrano, njo orjemo in gnojimo in ona nam daje plod: na drugi strani pa zemlja doživlja neprestano spremembo, zakladnica hranil je za naše kulturne rastline, končno ne daje samo drugim življenjem, temveč tudi sama živi. S pomočjo korenin se rastlina utrjuje v tlu in sprejema iz grude mineralna (rudninska) hranila.

Zemlja, ki jo danes lahko obdelujemo, je nastala na ta način, da so razpadle in se razkrojile ogromne količine različnega kamenja in da so se pod vplivom vode razdrobile in usedle; šele takrat, ko so prišle do svoje zadnje faze, je začel razvoj in rast našega rastlinstva. Rastline so trohnele in dale zemlji organsko snov.

Obdelovalna gruda je sestavljena iz ilovice (gline), peska, humusa (črne zemlje) in apnenca. S pomočjo vode lahko sestavino razdelimo; mi vemo, da se pesek vsede na dno posode, ilovica napravi vodo samo kalno, humus pa (ostanki rastlinskega razpada) plava na površini. Zato imamo in razlikujemo ilovna, peščena, laporna in humozna tla.

S tem, da orjemo, jo gnojimo (prirodna in umetna gnojila) in obdelujemo vsestransko, zemljo popravljamo in zvišujemo njeno plodnost. Z ozirom na to, da se ogljikova kislina s pomočjo gorenja in dihanja vrača v ozračje in si rastlinstvo prisvaja (asimilira) kisik iz ogljikove kisline — teh hranljivih sestavin je namreč dovolj v zraku — ne obstoja in ne bo obstojala nikdar nevarnost, da bi jih zmanjkalo. Radi tega se na tem mestu ne bomo bavili s snovmi, ki jih imamo v dovoljni količini na razpolago, namreč v ozračju, pa tudi ne z onimi, ki jih zemlja poseduje v obilni meri. Hranila, ki jih gruda nima v izobilju in ki so neobhodno potrebna kulturnim rastlinam, so tale: dušik, kalij, fosforjeva kislina in apno. Mi sicer vemo, da se nahaja po dosedanjih ugotovitvah (analizah) v 1 ha zemlje v globočini 33 cm 10.000 kg kalija, 10.000 kg dušika in 10.000 kg fosforjeve kisline (to je namreč povprečna količina najvažnejših hranil), vendar nam ne bo prišlo nikdar na um, da ne bi vkljub temu gnojili, kajti omenjena hranila niso vsa rastlinam dostopna.

S tem pa, da orjemo postopoma vedno globlje in večkrat, postanejo hranila šele dostopna rastlinstvu. Gruda pride na ta način z zrakom v tesnejšo zvezo in razpadanje zemlje je pospešeno. Rastlina sprejema hranila v obliki raztopin; radi tega je važno, da se voda zbira in prodira, to pa je mogoče samo na ta način, da temejito orjemo zemljo in opravljamo vsa opravila, ki so potrebna. Z večkratnim in postopoma globljim oranjem skrbimo in moramo skrbeti za to, da rastlina dobiva čim več hranil; tukaj moram omeniti tudi to, da postanejo zemlje brez potrebnega dovažanja prirodnega in umetnega gnojila neplodne.

Hranila, ki se nahajajo v zemlji, so temeljni kapital (glavnica) vsakega kmetovalca; zato je glavna skrb kmeta, da so hranila vedno v dovoljni količini zemlji na razpolago. To doseže s tem, da ima dovolj krme, s krmo lahko prehranjuje živino, ki mu daje gnoj; v slučaju pa, da mora živino in krmo radi tega ali onega vzroka prodati, se poslužuje umetnega gnojila. Primanjkljaj dušika nadoknadi z gojitvijo rastlin, ki dajejo zemlji dušik, a to so t. z. »zbiratelji dušika« (n. pr. detelja). Kmetovalec mora končno paziti, da so vsi talni deli v zadovoljivem plodnostnem stanju in da je plodored upoštevan.

Po svetu

Oficirska zarota na Grškem. Na Grškem so prišli na sled zaroti častnikov, ki so hoteli proglasiti diktaturo. — Vlada je dala zapreti dva generala, tri polkovnike in več nižjih častnikov.

Sneg v Bolgariji. Po nenavadni vročini je nastopil nenaden preokret v vremenu: na gori Višal je padlo 10 centimetrov snega.

Velike povodnji v Turčiji. V severnem delu Male Azije je divjalo te dni silno neurje; nad 50 hiš je voda podrla, 13 oseb je pa utonilo.

Kmetje so se uprli v neki vasi na Irskem. rubežni živine. Med kmeti in policijo je prišlo do krvavega spopada, v katerem je bilo 25 oseb ranjenih.

V zrak je zletelo veliko municijsko skladišče v La Rochu. Eksploziji je sledil požar, ki je uničil velik del mesta.

20 milijard dolarjev za popravila hiš

V Zedinjenih državah imajo okoli 20.000 bank. Na pobudo predsednika Roosevelta so banke sklenile, da posodijo vsakemu hišnemu lastniku do 500 dolarjev za popravilo hiše. Na ta način hočejo zaposliti večino obrtnikov in obrtniških delavcev v celi državi.

Angleški princ na Gorenjskem. 16. avgusta se je z letalom pripeljal v Ljubljano drugi sin angleškega kralja Jurij s svojim spremstvom. Na letališču v Ljubljani so visokega gosta pozdravili zastopniki oblasti, nakar se je princ z avtom odpeljal v Bohinj, kjer je gost princa Pavla.

Zaradi poneverbe v smrt. V Beogradu se je usmrtil te dni uradnik zagrebške bolniške blagajne »Merkur«, Čedomir Kliska, ker je društvu poneveril okoli 70.000 dinarjev.

Nesreča v planinah. Pri nabiranju planink pod Mrzlo goro se je smrtno ponesrečil dijak Franc Kropelj. Njegovo truplo so prepeljali v Konjice.

Velik političen proces v Bolgariji. Pred vojaškim sodiščem v Plovdivu se zagovarja te dni 123 oseb zaradi komunistične propagande. Zaslisanih bo okoli 400 prič.

Brezposelnost v Nemčiji. V Nemčiji, kjer so imeli še pred 2 leti okoli 6 milijonov ljudi brezposelnih, znaša sedaj število brezposelnih samo še 2 in pol milijona.

Prebivalstvo Italije. V Italiji je živel v prvi polovici letošnjega leta nekaj nad 42 milijonov ljudi.

191 milijonov knjig imajo vse knjižnice v Evropi. Nemške knjižnice imajo 160 milijonov knjig, francoske 20, angleške pa 17 milijonov.

Prometne nesreče v Angliji. Pretekli teden je bilo v Angliji 160 prometnih nesreč s smrtnim izidom, ranjenih pa je bilo 5595 oseb.

Sedanji avstrijski kancler dr. Schuschnigg je po svojem rodu slovenske krvi. Še njegov stari oče je bil trden Slovenec in se je pisal pravilno slovensko Sušnik. Mož je bil trden kmet, toda šolanje njegovih 6 sinov ga je prisililo, da je svojo domačijo prodal. Njegove otroke pa je že šola ponemčila in njegov vnuk, današnji avstrijski kancler, je že trden in »pristenc Nemec...

Higijenska razstava »Mati in dete«

Spoznaj svoje telo! Spoznavaj vzroke bolezni! Spoznavaj način pravičnega življenja. Ti trije izreki so vodili Higijenski zavod pri organizaciji te razstave, ki se vrši v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 1. do 10. septembra. Zdravje naroda ni v rokah poedinca, ampak nas vseh. Najbolje pa moramo čuvati nad zdravjem naših najdražjih, to je matere in deteta.

Razstava bo imela 21 oddelkov, ki nazorno prikazujejo nego matere in deteta in ukrepe za njih zdravje. Od dojenčka preko otroških bolezni do šolske higijene nas bo vodila razstava. Tudi o postanku človeštva, o spolnih boleznih itd. bo mnogo prikazanega.

Redovi, ki se pripenjajo na prsi, so igrača za velike otroke.

Domisljivost se nahaja le v praznih glavah; v polni glavi ni prostora zanjo.

Napačno je, če se prestopniki krivičnih zakonov izročajo sodišču; na sodišče sodijo zakonodajalci.

Radio**PROGRAM RADIJSKE ODDAJNE POSTAJE LJUBLJANA**

Nedelja, 26. avg.: 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.30: Versko predavanje (dr. Guido Rant) — 16.00: Obiranje in spravljane sadja (Martin Humek).

Ponedeljek, 27. avg.: 19.00: Iz ruske književnosti: Taras Ševčenko ob 120 letnici (dr. Preobraženski) — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 28. avg.: 19.00: Otroški kotiček (Mirko Kunčič) — 19.30: Referat o knjigi Josepha Märza »Die Adriafrage« (Ciril Kočever).

Sreda, 29. avg.: 19.00: O verstvih (Franc Terseglav) — 19.30: Literarna ura (prof. Fr. Vodnik).

Četrtek, 30. avg.: 19.30: Salzburške slavnostne igre (Ciril Debevc).

Petek, 31. avg.: 19.30: Slike iz narave (Joža Herfort).

Sobota, 1. sept.: 19.00: Primorska ura (g. Venturini) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sodobno

No kaj praviš Peter? Nič ne pravim, ker ne smem, mislim si pa, če bi se še enkrat rodil, bi ove ne pasel več, temveč bi se posvetil politiki in izvozu jabolk v Nemčijo.

Sejmi

26. avgusta: v Velikem Gabru;
28. avgusta: v Pricerkvi, v Strugah;
29. avgusta: Dobrovi, Zagorju ob Savi, Muti, Poljčanah, Zaleu, Sv. Filip v Veračah;
30. avgusta: Veliki Loki, Hajdini;
31. avgusta: Dobropoljah, Ptuj, Konjicah;
1. septembra: Krškem, Livoldu, Izlakah, Platin, St. Ilju pri Velenju, Žigarskem vrhu pri Sevnici, Križevcih.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33.40
1 nemška marka	Din 13.40
1 švicarski frank	Din 11.10
1 angleški funt	Din 172.—
1 francoski frank	Din 2.24
1 češkoslovaška krona	Din 1.41
1 italijanska lira	Din 2.92

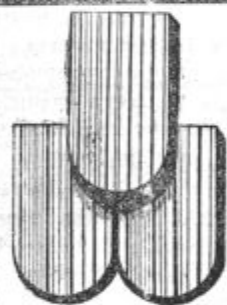
Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28% na ime »primac«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8:10 dinarjev.

Vrednostni papirji

2 1/2% Voja škoda	Din 340—343
7% investicijsko posojilo	Din 71—72
7% Drž. hipotek. banka	Din 67—68
6% begluške	Din 60—61
4% agrarne	Din 39—40
7% Blair posojilo	Din 56—57
8% Blair posojilo	Din 65—66
Privilegirane agr. banke	Din 218—219

Ko prečitaš Kmetški list, dobiš ga prečitati tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetški dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 3%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, še ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.